

רפואה מדויקת ומותאמת אישית בתחום התפתחות הילד

פרופ' לידיה גביס, דר' בתיה סלע-רזון, הלה מושהיוף, איזנה קפלן לביא, גלי עטר, דר' דניאל לנדסברגר
מנבי שירותי בריאות

האתגרים

פער עצום בין ביקוש לבין היצע:

- עליה משמעותית בשכיחות לקויות מורכבות
- עליה לקויות בספקטרום האוטיזם (עד 1:44 בשנת 2022)
- עליה משמעותית בביקוש למענה התפתחותי למגוון של לקויות אשר חלקן כלל לא היו מוכרות בעבר, כגון סרבול-DCD, לקויות למידה ועוד
- הרחבת גילאי האבחון מהינקות ועד גיל ההתבגרות
- כרבע ויותר מהילדים קיבלו טיפול התפתחותי כלשהו
- הרחבה ודיוק במענה ההתפתחותי עם התפתחות של רפואה מותאמת אישית, פריצת דרך מבחינת אטיולוגיה וטיפולים מבוססי גנטיקה

שיטות

- בשירות ההתפתחותי בקהילה נעשו מספר מהלכים לצמצום הפערים ולמתן מענה מדויק למשפחות המתמודדות עם צרכים מיוחדים וילדים בסיכון ללקות התפתחותית:
- הגדרה ברורה של סף הכניסה להתפתחות הילד על פי מדדים התפתחותיים, תוך פיתוח כלים לקבלת החלטות והפניה ישירה
- יצירת רצף בין טיפול החלב, רופאי הילדים ומכוני התפתחות הילד
- התייעלות בתהליכי עבודה תוך הכנסת כלי הערכה ממוחשבים, יצירת "מסלולים" על פי רמות סיכון ולמענה על פי סל עד גיל 18 שנים והכשרת צוותים לשימוש בכלים אלו
- תהליכי בקרה ותיעוד, הכנסת טכנולוגיות וצמצום no show
- הגדרת "רף יציאה" וקריטריונים לסיום

תוצאות

- עליה במתן טיפולים התפתחותיים ב%160 (450 אלף ב-2021 ל-700 אלף ב-2022)
- הוספת קרוב ל-מאה אלף טיפולי אוטיזם עבור קרוב לעשרת אלפים ילדים עם אוטיזם
- יצירת מסלול מותאם אישית לילדים בספקטרום האוטיזם משלב האיתור ועד קבלת האבחנה:
- הכשרת "סירת אוטיזם" בתוך המכונים ובנית מרכזי התמקצעות באוטיזם
- מרכז ראשון למצוינות לאבחון, טיפול ומחקר באוטיזם נפתח בנובמבר 2022 בשיתוף בית חולים וולפסון ומחוז י-ם והשפלה
- הכנסת כלי איתור וקבלת החלטות לטיפות החלב ובהמשך לרופאי הילדים
- בניית קורס להכשרת רופאי ילדים בזיהוי ובמתן מענה ישיר
- נוירולוגים התפתחותיים קיבלו הכשרה בכלים מתקדמים לביור וליעוץ גנטי
- הורדת עומס מהמכונים

מסקנות

הפער הולך וגדל בין הביקוש להיצע יחד עם התקדמות מהירה של הידע והצורך בהתאמת טיפול מדויקת מכוונת אטיולוגיה ומדדים, מחייב הערכות מחדש של מערך התפתחות הילד, פיתוח חלופות טיפול נוספות (טכנולוגיות לקבלת החלטות ולטיפול, טיפולים היברידיים והדרכות באמצעות סרטונים ועוד), הכשרות ייעודיות סדורות של מטפלים ורופאים בתחומים משיקים וברפואה ראשונית על מנת לתת מענה מדויק ומצומצם לילדים ברמת מורכבות נמוכה ולייעל משאבים עבור ילדים עם לקויות מורכבות.

